

खात्याचे आधार मानतो. जरी शासनाच्या योजना चांगल्या असल्या तरी त्याची अंमलबजावणी योग्य रितीने होत नाही याची खंत आहे.

उदाहरण देतो - २५ प्रयोग केल्यानंतर अनुदानासाठी अर्ज केल्यावर ते लगेच मिळायला हवे. पण ते तसे घडत नाही. होते काय की, तुमच्या अर्जाची छाननी होण्यात काही माहिते जातात, त्यानंतर ती फाईल मंत्रालयात सांस्कृतिक खात्यात जाते, तिथून ती अर्थ खात्यात जाते व नंतर या फायलीचा परतीचा प्रवासा सुरु होतो. अशी तुमची फाईल लाल फितीच्या गुंडाळ्यात गुरफटली जाते. अन् सहा ते आठ महिने तुम्हाला अनुदान मिळत नाही. एका वर्षात ५० किंवा १०० प्रमाणे करायचे तर हे अनुदान वेळेवर मिळायला हवे. अर्थ संकल्पात ही योजना मंजूर झाल्यानंतर पुन्हा ही फाईल अर्थखात्याला का पाठविली जाते? एकदा अर्थ संकल्पात याला मंजूरी मिळाल्यानंतर संचालक, सांस्कृतिक कार्य यांना कागदपत्रे पडताळून लगेच अनुदान देण्याचे अधिकार दिले पाहिजेत. पुन्हा अर्थखात्याकडून मंजूरी घेण्याची गरज नाही असे मला प्रामाणिकपणे वाटते.

प्रायोगिक नाटयसंस्थेची ५ प्रयोग करेपर्यंत दमछाक होते, पुढचे ५ प्रयोग केल्यावर अनुदान मिळणार आहे या आशेवर पुढचे ५ प्रयोग करतात. पण असे १० प्रयोग झाल्यानंतर अनुदानासाठी अर्ज केल्यावर वरील प्रमाणे ती फाईल लालफितीच्या गुंडाळ्यात अडकली तर ती अवस्था प्रायोगिक नाटयसंस्थेची होईल ते चित्र विदारक असेल. म्हणूनच अनुदानासाठी अर्ज केल्यावर सांस्कृतिक कार्य संचालकांना संबंधित कागदपत्रांची पडताळणी करून लगेच ते मंजूर करण्याचा अधिकार दिला तरच ही योजना यशस्वी होईल. अन्यथा या योजनेच्या अपयशाची जबाबदार शासनाची असेल.

शासनाची अजून एक चांगला योजना जाहीर झाली आहे. मराठीतील जुन्या उत्कृष्ट व अभिजात नाटकांची निर्मिती करून अशा नाटकांचे चित्रीकरण करून ते एक सांस्कृतिक ठेवा म्हणून जतन करून ठेवायचे. लवकरच ही योजना कार्यान्वित होईल.

सांस्कृतिक कार्य संचालनालयाच्यावतीने अनेक स्तरावर चांगले उपक्रम चालविले जातात. पण मला असे दिसून आले आहे की, यासाठी सांस्कृतिक कार्य संचालनालयात कर्मचा-यांचा तुटवडा आहे. ६० साली सांस्कृतिक कार्य संचालनालयात जेवढ्या योजना कार्यान्वित होत्या त्याच्या अनेक पटीने आज योजना कार्यान्वित कराव्या लागतात. पण ६० साली जेवढा कर्मचारीवर्ग व जागा होती तेवढीच आजही आहे. मी सांगेन तुम्ही Job Evaluation करून बघा. आहे याच्या दुप्पट कर्मचा-यांची आवश्यकता आहे असे शासनाला दिसून येईल व आहे याच्या तिप्पट जागा यासाठी उपलब्ध करून द्यायला हवी तरच या सगळ्या योजना योग्यरीतीने कार्यान्वित करता येतील. व माझा विचार योग्य आहे असे शासनाला पटेल आणि त्याप्रमाणे शासन पाऊल उचलेल अशी मला भाबडी आशा आहे.

राष्ट्रीय स्तरावर मराठी रंगभूमी :-

आता शेवटी महत्वाचा प्रश्न महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती झाली त्यावेळी भारताच्या राजधानीत महाराष्ट्र परिचय केंद्राची स्थापना झाली. उद्देश फार महत्वाचा होता. महाराष्ट्राची सर्व थरातील प्रगती देशाला कळावी. महाराष्ट्रातील सांस्कृतिक घडामोडींना राष्ट्रीय पातळीवर योग्य रितीने प्रसिध्दी देण्यात यावी यासाठी दरवर्षी रंगभूमी दिनानिमित्त राजधानीत मराठी नाटकांचे महोत्सव भरवावेत १ मे या दिवशी महाराष्ट्र स्थापना दिवसाच्या निमित्ताने सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन करावे तसेच वसंत नाटय महोत्सव आयोजित करावा आणि राष्ट्रीय पातळीवर मराठीचा झेंडा फडकत ठेवावा.

मित्रांनो, यातला आज काहीही घडत नाही. महाराष्ट्र परिचय केंद्र हल्ली या बाबतीत काय करतेय कुणालाच ठाऊक नाही. २००० सालापासून हे महोत्सव बंद पडलेत. महाराष्ट्र परिचय केंद्रातर्फे कोणतेही सांस्कृतिक